האמת מא

המיסמך

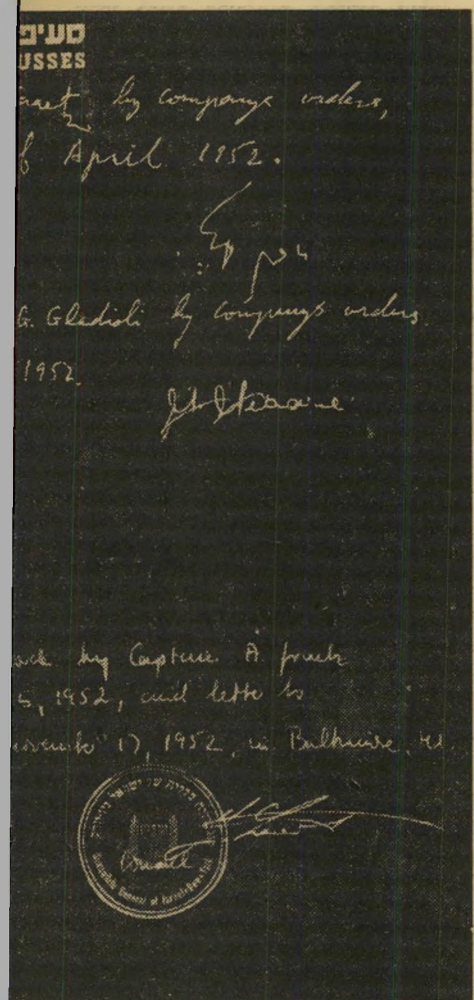

הדף מתוך ספר האניה א/ק „אברהם גר
לאפריל 1952, כאשר אדן גרץ החליף את
תורכיה, לפי הוראות החברה. ההחלפה הא
אושרה ע״י הקונסוליה הישראלית בניו

כל הזכויות שמורות

כאשר הגיעה הידיעה הראשונה על הדרא־מה שנתחוללה על ספון א/ק אברהם גרץ בלב האוקינוס, קפצה עליה מיד העתונות הישראלית. ולא רק העתונות הישראלית, גם עתוני קנדה וארצות הברית הקדישו לה כותרות ראשיות, צלומים ומאמרים. אכן, לא בכל יום נטרפת דעתו של רב־חובל בלב ים, ולא כל שכן רב־חובל השו־לח מיברקים מוזרים לממשלתו, תובע את מינוי אביו כשר התחבורה ועצמו כמפקד חיל הים.

העולם הזה הסתפק אז בפרסום רפוט־ג׳ה מקיפה (העולם הזה 790), בה הסביר את הרקע העובדתי והנפשי שעמד מאחורי המאורע, תיאר לקוראיו את רב־החובל ואת התהליכים שיכלו להניעו למעשהו.

הריפורטז׳ה, אשר תמונותיה צולמו לפני חודשים אחדים, בביקורה הראשון של א/ק אברהם גרץ בארץ, לא נתפסה לשמועות ה־מפוצצות, הקפידה על מסירת עובדות אוביקטיביות ובדוקות.

אך בזאת לא חשב כי סיים את תפקידו. הוא האמין כי מאחורי הכותרות הסנס־ציוניות הסתתר סוד גדול יותר — סוד שתיקתם של חברת דיזנגוף, בעלת האניה, והיינך רודולף גרץ, אבי רב־החובל. נשל־חה הוראה לכתבנו בשיקגו לחקור את ה־פרשה, לעשות את הכל כדי להשיג את האמת המלאה. כתבינו בארץ פתחו בחקי־רה בחוגי הימאות.

בהגיע א/ק אברהם גרץ לנמל חיפה עטו עליה עתונאים וסקרנים רבים. כולם רצו לדעת מה קרה באמת על האניה. עתון ערב אחד אף הציע לשלם 200 לירות לכל מי שיהיה מוכן לדבר. אך לשוא. כל אנשי הצוות והקצינים קיבלו הוראה חמורה, ו־התחייבו, לשמור את הסוד.

לפני ימים אחדים הגיעו תוצאות חקירת סופרנו מארצות־הברית. כדי לאסוף את ה־חומר נסע במיוחד לקנדה, לנמל סנט־ג׳ון, אליו הגיעה א/ק אברהם גרץ לאחר שרב־החובל אדן גרץ ירד ממנה. יחד עם זה הצ־ליחו סופרינו בארץ להשתלט על מיסמך סנסציוני ולהשיג את הידיעות המלאות על מה שהתרחש משך ההפלגה מניו־יורק ל־קנדה.

הנה מה שכתבו:

האניה מפליגה. היה זה יום סגריר. גשם דק ספסף, הקור חדר לעצמות. חמשה מן הבחורים ירדו בליל הקודם לחוף כדי לחזות בפלאי הבמה ברדיו־סיטי המפורסם של ניו־יורק ושאר אנשי הצוות עסקו בד־ברים הקטנים המעסיקים מלחים כשאניתם במעגן.

לפתע, נשמעה צפירה חדה וממושכת, שגברה על רעש המנופים, טרטור סירות המנוע וקריאות הסבלים הממלאות חלל ה־נמל הגדול ביותר בעולם משך כל שעות היום. אנשי א/ק אברהם גרץ לא הבינו מה פשר הצפירה, שהרי בוודאי לא יפליגו ב־סערה כזו ומה עוד שלא ניתנה כל הודעה על הפלגה, כפי המקובל.

בשעה 10.00 נברת התכונה על הסיפון, פשטה השמועה על הפלגה. בשעה 12 נית־נה פקודה להעלות את הכבש. דגל הימאות העברית נפרש על פתח הכניסה לאניה.* על המזח נראו שנים מחמשת אנשי הצוות שחזרו מבילוי חופשתם, לבושים חליפות מהודרות, עניבותיהם מתנופפות ברוח ה־עזה. הם ביקשו לעלות אך רב החובל לא הרשה להם. עד אשר קרבה ספינת גרר של הנמל והנווט עלה על הסיפון להוביל את האניה מחוץ לנמל. בהשתדלותו עלו ה־שנים, הצטרפו לצוות.

רב־החובל אדן גרץ, מזוקן, גבוה משכ־מו ומעלה, במדיו הרשמיים, ניצב על הג־שר. למראהו, לא יכל הנחס האמריקאי להמנע מקריאת הערצה: „זה קפטן אמי־תי!״

ניירות האניה, היתר ההפלגה ואישור ה־קונסוליה הישראלית הוחתמו ונמסרו לידי רב־החובל: האניה ורב חובלה יכולים ל־הפליג בחוקיות מוחלטת.

---

* החוק הימי אומר שאין לעלות לספינה כשדגלה פרוש לרוחב הפתח, אחרת יהיה זה תילול כבוד הדגל והמדינה.

הספינה עזבה את הנמל, חרסומה חתך את הגלים הקוצפים. רב־החובל מסר את הכיוון: צפונה.

•

למרות ;פתעתם מן ההפלגה הפתאומית, לא ראה בזה איש מאנשי הצוות דבר מוזר. כו־לם רחשו חיבה לרב־חובלם ואמונם בו היה מוחלט. לא מזמן הוכיח להם את אה־דתו אליהם, עת עגנה האניה שלושה שבו־עות באיזמיר, תורכיה. לפי המקובל בצי הישראלי, מקבלים המלחים 20% ממשכו־רתם במטבע חוץ אם האניה עוגנת בנמל זר יותר משבועיים. אנשי הצוות תבעו העלאת האחוזים, דברו על שביתות, התמרמרו.

כעבור זמן קצר הגיעה תשובת החברה: המלחים קיבלו 100% של משכורתם במט־בע חוץ — בהמלצת רב־החובל.

•

כאשר עברו יומיים של הפלגה וטרם קרבה האניה לנמל סן־ג׳ון, קנדה, אליו יצאה, הרגישו לראשונה אנשי הצוות כי משהו אינו כשורה. הפלגה רגילה מניו־יורק לסן ג׳ון צריכה לערוך לא יותר מ־24 ש־עות. אולם תשובת רב החובל: „מה מענ־ין אתכם? לא חתמתם על כיוון הנסיעה.״ הניחה את דעתם.

הסתגרותו של אדן גרץ בתא האלחוטאי לא ענינה איש. אולם ביום הרביעי השתנתה האוירה לגמרי. מכשירי הרדיו שבתאי המלחים קלטו את השדורים הסנ־סציוניים שתחנות החוף שידרו על הנעשה באניה: הסתגרותו של רב החובל בתא ה־אלחוט לא היתה הסתגרות סתם, מברקים פנטסטיים שודרו מן האניה לממשלת יש־ראל, לעתונים בניו־יורק ולמעריב התל־אביבי.

לא רק המלחים באברהם גרץ נדהמו מן הידיעות.

הקונסוליה הישראלית בניו־יורק פנתה אל מערכות העתונים שקבלו מברקים, מאדן, בקשתן להשתיק את הענין. אולם מעריב קיבל בקשה זו במאוחר. פצצת א/ק אברהם גרץ התפוצצה בכותרות הראשיות, הועב־רה לכל פינות העולם על ידי תחנות הרדיו. עתוני ניו־יורק, שלא פירסמו את הידיעות המקוריות, הבליטו עכשיו את המאורע ב־

M. DIZENGOFF & COMPANY

10 לדצמבר 1952

העברת הפיקוד. זהו כתב המינוי אשר בו מסר רב־... אדן גרץ את הפיקוד על האניה לקצין הסיפון שלמה ... הקצין הישראלי בעל הדרגה הגבוהה ביותר בא/ק אברהם

Israeli Freighter At Halifax; Still Cloaked In Mystery

"Sparks" Of Vessel Denies Skipper Held Him At Gun Point; Tel Aviv Reaffirms Original Reports

By JACK RAGAN

Radio operator Max Roth of the Israeli freighter Abraham Graetz denied here yesterday that he was held at gunpoint during a voyage between New York and Halifax last week.

Roth said that Capt. Adam Graetz did not show a gun. He said he was not at liberty to divulge the contents of any messages that were sent out from the ship.

At the same time The Associated Press reported that in Tel Aviv the Israeli Communications Ministry yesterday reaffirmed receipt of a series of messages from Graetz giving rise to serious concern for the fate of the ship.

The ministry said that the first message stated the young captain demanded appointment of his father as minister of communications ... "turn S.S. ...

Eisenhower Back Home From Korea

NEW YORK, Dec. 14 —(AP)— President-Elect Eisenhower returned today from his ... trip to the Korean battlefields and the Pacific with "renewed confidence that a satisfactory solution in Korea can be expanded"

האלחוטאי מכחיש. „האניה הישראלית בהאליפקס; המיסתורין עודנו קיים.״ כך מוסר עתון אמריקאי, המוסיף כי האלחוטאי הכחיש כי אדן איים עליו.

Mystery Ship And Central Figures

אניית המיסתורין. התואר „אניית המיסתורין״ הודבק לא/ק אברהם גרץ מהרגע הראשון ששמה הובא בעתונות העולמית. אותה שאלה שהעסיקה קוראי העתונות בארץ העסיקה גם את עתוני־החוץ: מה קרה שם באמת?

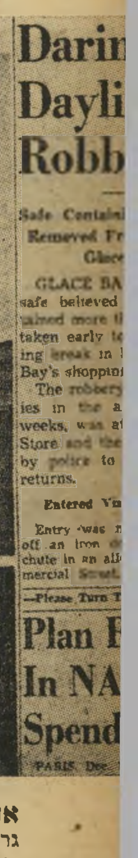
Darin... Dayli... Robb...

Safe Contai... Removed Fr...

GLACE BA... safe believed ... taken early ... Bay's shoppin... The robbery ... weeks, was ... by police to ... returns.

Entered Via

Plan ... In NA... Spend...

PARIS, Dec.